ING
ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

АЙ ЕН ДЖИ УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 декември 2013 година

Обща информация i
Доклад на независимия одитор до едноличния акционер на АЙ ЕН ДЖИ Пенсионноосигурително Дружество ЕАД 1
Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица 3
Отчет за нетни активи на разположение на осигурените лица 4
Отчет за паричните потоци 5
Пояснителни бележки
1. Корпоративна информация 6
2.1. База за изготвяне 7
2.2. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения 8
2.3. Обобщение на съществените счетоводни политики 8
2.4 Промени в счетоводните политики и оповестявания 13
2.5 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано 14
3. Нетни приходи / (разходи) от оценка на финансови активи 19
3.1. Приходи от лихви 19
4. Оповестяване на свързани лица 19
4.1. Удръжки и такси от осигурителни вноски за управляващото дружество 20
4.2. Задължения към управляващото дружество 20
5. Парични средства и парични еквиваленти 20
6. Вземания по депозити 21
7. Инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата 21
7.1. Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България 21
7.2. Чуждестранни корпоративни и държавни ценни книжа 22
7.3. Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми 24
7.4. Ипотечни облигации 24
7.5. Български корпоративни облигации 24
8. Деривативни финансови инструменти 25
9. Данъчно облагане 25
10. Управление на финансовите рискове 25
11. Справедливи стойности на финансовите инструменти 33
12. Матуритетен анализ на активите и пасивите 36
13. Събития след края на отчетния период 36

АЙ ЕН ДЖИ Универсален пенсионен фонд

Обща информация

Управляващо пенсионно дружество

АЙ ЕН ДЖИ Пенсионноосигурително дружество ЕАД

Съвет на директорите

Николай Стойков Стойков – Председател
Дейвид Книбе – Заместник-председател
Анастас Петров – Изпълнителен директор
Мая Русева – Член
Елица Занчева - Член

Адрес на управление

бул. "България" № 49Б
гр. София

Банка попечител

"УниКредит Булбанк" АД

Инвестиционни посредници

"Райфайзенбанк България" ЕАД
Raiffeisen Bank International AG
"Първа Финансова Брокерска Къща" ООД
Mitsubishi UFJ Trust International Limited
ConvergEx Limited, London
Oppenheimer EU Ltd
Knight Capital Europe Limited
Commerzbank AG

Одитор

„Ърнст и Янг Одит" ООД
Полиграфия Офис център
бул. Цариградско шосе 47А, етаж 4
София 1124

Ърнст и Янг Одит ООД
Полиграфия офис център
бул. Цариградско шосе 47А, етаж 4
София 1124

Централа: +359 2 81 77 100
Факс: +359 2 81 77 111
ey.com

Доклад на независимия одитор

До едноличния акционер

На „АЙ ЕН ДЖИ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО" ЕАД

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на АЙ ЕН ДЖИ УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД, управляван от „Ай Ен Джи Пенсионноосигурително дружество" ЕАД, включващ отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2013 година, отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчет за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, както и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и другата пояснителна информация.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Ръководството е отговорно за изготвянето и представянето на този финансов отчет, който дава вярна и честна представа, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, така както са приети за прилагане в Европейския съюз, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на финансов отчет, който да не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени отклонения.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето, от страна на предприятието, на финансов отчет, който дава вярна и честна представа, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Building a better working world

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение, финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на АЙ ЕН ДЖИ УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД, управляван от „Ай Ен Джи Пенсионноосигурително дружество" ЕАД към 31 декември 2013 година, както и за неговите финансови резултати от дейността, и паричните му потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, така както са приети за прилагане в Европейския съюз.

Доклад върху други законови изисквания

Съгласно изискванията на чл. 38, ал. 4 от Закона за счетоводството, ние се запознахме със съдържанието на доклада за дейността за 2013 година, изготвен от ръководството на „Ай Ен Джи Пенсионноосигурително дружество" ЕАД, съдържащ информация за управлението на АЙ ЕН ДЖИ УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД. По наше мнение, представеният от ръководството годишен доклад за дейността е в съответствие с финансовия отчет на АЙ ЕН ДЖИ УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД за годината, приключваща на 31 декември 2013 година.

Милка Начева-Иванова
Управител
„Ърнст и Янг Одит" ООД

Николай Гърнев, ДЕС
Регистриран одитор

27 март 2014 година
гр. София, България

СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОДИТОРСКО ПРЕДПРИЯТИЕ
София
Рег. №108
ЪРНСТ И ЯНГ ОДИТ" ООД

АЙ ЕН ДЖИ Универсален пенсионен фонд
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА
за годината, приключваща на 31 декември 2013 г.

	Бележки	*2013 г. хил. лв.*	*2012 г. хил. лв.*
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Нетни финансови приходи/(разходи) от управление на финансови активи:			
Нетни приходи / (разходи) от оценка на финансови активи	3	20,056	24,037
Нетни приходи от сделки с финансови активи		1,055	(325)
Приходи от лихви	3.1	10,565	9,082
Приходи от дивиденти		4,031	3,260
Нетни печалби / (загуби) от сделки с чуждестранна валута		(717)	(300)
Други финансови разходи		(205)	(200)
		34,785	**35,554**
Осигурителни вноски:			
Вноски за осигурени лица по сключени договори		76,256	67,027
Получени средства за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове		40,509	12,927
Други		2	1
		116,767	**79,955**
ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЯ		**151,552**	**115,509**
НАМАЛЕНИЯ			
Изплатени пенсии		(428)	(338)
Средства на осигурени лица, преминали в други пенсионни фондове		(20,792)	(11,720)
Удръжки и такси от осигурителни вноски за управляващото дружество	4.1	(8,759)	(7,395)
Прехвърлени средства към пенсионен резерв		-	(5)
Други		(1)	(1)
ОБЩО НАМАЛЕНИЯ		**(29,980)**	**(19,459)**
НЕТНИ АКТИВИ			
В началото на годината		440,722	344,672
В края на годината		**562,294**	**440,722**

Николай Стойков
Главен изпълнителен директор

Диляна Милева
Финансов мениджър

Павлинка Камилова
Главен Счетоводител

Финансовият отчет е одобрен с решение на Съвета на Директорите на АЙ ЕН ДЖИ Пенсионноосигурително дружество ЕАД от 26 март 2014 год.
Пояснителните бележки от страница 6 до страница 36 са неразделна част от финансовия отчет.

Специализирано одиторско предприятие София Рег. №108 Ърнст и Янг Одит ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 27-03-2014 Ърнст и Янг Одит ООД
Управител: Регистриран одитор:

АЙ ЕН ДЖИ Универсален пенсионен фонд
ОТЧЕТ ЗА НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА
към 31 декември 2013 г.

	Бележки	*2013 г.* *хил. лв.*	*2012 г.* *хил. лв.*
АКТИВИ			
Парични средства и парични еквиваленти	5	16,689	6,080
Вземания по депозити	6	60,688	57,784
Инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата:	7	485,007	376,925
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	7.1	17,548	21,721
Чуждестранни корпоративни и държавни ценни книжа	7.2	311,015	228,550
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	7.3	144,831	114,679
Ипотечни облигации	7.4	2,135	2,177
Корпоративни облигации	7.5	9,478	9,798
Деривативни финансови инструменти	8	730	430
		563,114	**441,219**
ПАСИВИ			
Задължения към управляващото дружество	4.2	820	497
Други задължения		-	-
		820	**497**
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		**562,294**	**440,722**

Николай Стойков
Главен изпълнителен директор

Диляна Милева
Финансов мениджър

Павлинка Камилова
Главен Счетоводител

Финансовият отчет е одобрен с решение на Съвета на Директорите на АЙ ЕН ДЖИ Пенсионноосигурително дружество ЕАД от 26 март 2014 год.

Пояснителните бележки от страница 6 до страница 36 са неразделна част от финансовия отчет.

Специализирано одиторско предприятие София Рег. №108 „Ърнст и Янг Одит" ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: EY 27-03-2014 „Ърнст и Янг Одит" ООД Управител: Регистриран одитор:

АЙ ЕН ДЖИ Универсален пенсионен фонд
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, приключваща на 31 декември 2013 г.

	Бележки	*2013 г. хил. лв.*	*2012 г. хил. лв.*
Парични потоци от оперативна дейност			
Нетна сума на получени вноски за осигурени лица по сключени договори		76,256	67,027
Изплатени средства на осигурени лица		(428)	(338)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от/(на) други пенсионни фондове		19,717	1,207
Платени такси на управляващото дружество		(8,436)	(7,463)
Получени лихви		9,463	7,737
Получени дивиденти		3,994	3,215
Придобити финансови активи		495,176	516,040
Продадени финансови активи		(585,100)	(590,638)
Преведени средства за пенсионен резерв		-	(5)
Други		(33)	5
Нетни парични потоци от оперативна дейност		**10,609**	**(3,213)**
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	5	6,080	9,293
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	**5**	**16,689**	**6,080**

Николай Стойков
Главен изпълнителен директор

Диляна Милева
Финансов мениджър

Павлинка Камилова
Главен Счетоводител

Финансовият отчет е одобрен с решение на Съвета на Директорите на АЙ ЕН ДЖИ Пенсионноосигурително дружество ЕАД от 26 март 2014 год.

Пояснителните бележки от страница 6 до страница 36 са неразделна част от финансовия отчет.

Специализирано одиторско предприятие София Рег. №108 "Ърнст и Янг Одит" ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: EY 27-03-2014 „Ърнст и Янг Одит" ООД Управител: Регистриран одитор

1. Корпоративна информация

Информация за Ай Ен Джи Универсалин пенсионен фонд и управляващото дружеството

"Ай Ен Джи Универсален Пенсионен Фонд" ("Фонд" или "УПФ") е регистриран с решение No 1 /16 февруари 2001 г. на Софийски Градски Съд. Регистрираното седалище и адрес на управление на Фонда е гр. София, бул. "България" № 49Б.

Фондът се управлява от "Ай Ен Джи Пенсионноосигурително дружество" ЕАД (Дружеството или ПОД) и се представлява от изпълнителните му директори. Фондът няма служители.

Фондът стартира дейността си в началото на 2002 г., като първите осигурителни вноски се получават през май 2002 година.

Към 31 декември 2013 г., общият брой на членовете на УПФ е 293,892 (2012 г.: 279,257).

През 2013 г., броят на осигурените лица, напуснали Фонда е 12,234 (2012 г.: 8,591).

Регулаторна рамка на дейността

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (Кодекс или КСО), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната. Фондът е лицензиран съгласно Кодекса от Комисията за Финансов Надзор (бивша Държавна Агенция за Осигурителен Надзор) да извършва допълнително задължително пенсионно осигуряване.

В универсален пенсионен фонд задължително се осигуряват за допълнителна пенсия всички лица, родени след 31 декември 1959 г., ако са осигурени по реда на част първа на Кодекса за социално осигуряване. Осигурителното правоотношение възниква от датата на сключване на осигурителния договор или от датата на служебното разпределение във Фонда.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски, чиито размер се определя със Закона за бюджета на Държавно обществено осигуряване. Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд, се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда от Националната агенция по приходите (НАП). За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване, Дружеството събира такси и удръжки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

От 1 юли 2004 г., индивидуалните партиди се водят в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Стойността на един дял се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспаднат задълженията към пенсионноосигурителното дружество за заплащане на такси и удръжки съгласно Кодекса и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурените лица и пенсионерите. Удръжките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на запор или принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Дружеството, което го е учредило и го управлява. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия от Дружеството, както и за загуби от дейността му.

1. Корпоративна информация (продължение)

Регулаторна рамка на дейността (продължение)

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- Допълнителна лична пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО;
- Допълнителна лична пожизнена пенсия за старост пет години преди навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно чл. 68, ал. 1–3 от КСО и при условие, че натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице позволяват отпускане на пенсия в размер не по-малък от минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1-3 от КСО;
- Еднократно изплащане до 50% на натрупаната по индивидуалната партида сума, при пожизнено загубена работоспособност 70,99 на сто;
- Еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната осигурителна партида на наследниците на починал осигурен или пенсионер на фонда при условията и по реда на КСО.

При придобиване на право на пенсия, регламентирането на условията за изплащането й се извършва чрез сключване на пенсионен договор. Размерът на изплащаните пенсии на осигурените лица се определя в зависимост от размера на натрупаните средства по индивидуалните им партиди и очаквания срок за изплащане на пенсиите.

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуална партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако са изтекли две години от датата на сключване на първия им осигурителен договор или от датата на служебното им разпределение.

Съгласно Кодекса, са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на Кодекса, пенсионноосигурителното дружество, управляващо Фонда, сключва договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда. Дружеството е сключило договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

2.1. База за изготвяне

Годишният финансов отчет на Фонда е изготвен на база на историческата стойност, с изключение на деривативните финансови инструменти и инвестициите, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които са оценени по справедлива стойност.

Финансовият отчет е представен в хиляди български лева (хил. лв.), освен ако не е упоменато друго.

Изявление за съответствие

Финансовият отчет на Фонда е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, така както са приети за прилагане в Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС").

2.2. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни активи и пасиви към датата на отчета за нетни активи на разположение на осигурените лица, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Фактическите резултати в бъдеще могат да се различават от направените приблизителни оценки и разликата да е съществена за финансовия отчет. Тези оценки се преразглеждат регулярно и ако е необходима промяна, последната се осчетоводява в периода, през който е станала известна.

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към датата на отчета за нетни активи на разположение на осигурените лица, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу.

Справедлива стойност на некотирани финансови активи
Некотираните финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата са оценени на база на очакваните парични потоци, дисконтирани с текущи норми, приложими за инструменти със сходна срочност и риск. Тази оценка изисква ръководството да определи очакваните бъдещи парични потоци и норми на дисконтиране и следователно, съдържа несигурност.

2.3. Обобщение на съществените счетоводни политики

Превръщане в чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Фонда. Сделките в чуждестранна валута първоначално се отразяват във функционалната валута по обменния курс на датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути се преизчисляват във функционалната валута в края на всеки месец по заключителния обменен курс на Българска Народна Банка за последния работен ден от съответния месец. Всички курсови разлики се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Към 31 декември 2013 г. Фондът е признал курсови разлики от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата и от парични средства.

Основните валутни курсове към 31 декември на съответната година спрямо българския лев са, както следва:

	2013 г.	*2012 г.*
1 евро	1.95583	1.95583
1 щатски долар	1.41902	1.48360

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти представляват паричните средства в каса и по разплащателни сметки, банкови депозити в български лева и валута, с оригинален матуритет до 3 месеца, и се отчитат по номиналната им стойност.

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват паричните средства и парични еквиваленти, както те са дефинирани по-горе.

2.3. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Инвестиции и други финансови активи

В съответствие с приетата инвестиционна политика, средствата на Фонда се инвестират в:
1. Депозити
2. Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата;
3. Ценни книжа, приети за търговия на регулираните пазари на ценни книжа – акции и корпоративни облигации;
4. Банкови депозити;
5. Ипотечни облигации, издадени от местни банки съгласно Закона за ипотечните облигации;
6. Общински облигации;
7. Чуждестранни ценни книжа;
8. Дялове в колективни инвестиционни схеми;

Подробен анализ на управлението на финансовия риск е изложен в Бележка 10.

Финансовите активи, в обхвата на МСС 39, се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата или като заеми и вземания, или като инвестиции, държани до падеж или като финансови активи на разположение за продажба, както това е по-уместно. Финансовите активи се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на инвестиции, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия актив.

Фондът класифицира финансовите си активи след първоначалното им признаване и в края на всеки отчетен период, преразглежда класификацията на (прекласифицира) тези активи, за които това е позволено и уместно.

Редовните покупки или продажби на финансови активи се признават на датата на уреждане на сделката, т.е. на датата, на която Фондът заплаща покупка или получава цената на сделка за продажба на актив. Редовните покупки или продажби са покупки или продажби на финансови активи, чиито условия изискват прехвърлянето на актива през период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар. Разликата в справедливата цена на актива между датата на търгуване и датата на уреждане на сделката се отчита в Отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица на датата на уреждане на сделката.

Заеми и вземания
Заемите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното им признаване, заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като финансови разходи. Депозитите, с оригинален матуритет над 3 месеца, се отчитат по амортизирана стойност.

2.3. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Инвестиции и други финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата
Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, държани за търгуване и финансови активи, които при първоначалното им признаване са определени като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите активи се класифицират като държани за търгуване, ако са придобити с намерение да бъдат продадени в близко бъдеще. Деривативите, в т. ч. отделените внедрени деривативи, също се класифицират като държани за търгуване, с изключение на деривативите, които са определени като ефективни хеджиращи инструменти или договори за финансови гаранции. Печалбите или загубите от инвестиции, държани за търгуване се признават в Отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Фондът преценява дали е необходимо внедрените деривативи да бъдат отделени от основния договор, когато стане за първи път страна по договора. Преразглеждане се извършва единствено при наличие на изменение в условията на договора, водещи до значителни модификации на паричните потоци, които в противен случай биха били изисквани.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата първоначално се признават по цена на придобиване, а впоследствие се оценяват по справедлива стойност въз основа на котирани пазарни цени. Всички реализирани или нереализирани печалби и загуби, свързани с финансови активи, отчитани по справедлива стойност се отчитат като печалба/(загуба) от операции с ценни книжа.

Справедлива стойност
След първоначалното признаване, Фондът оценява финансовите активи по справедлива стойност. След 1 юли 2004 г., последващата оценка на активите се извършва всеки работен ден в съответствие с приетите Правила за оценка на активите и пасивите на Фонда и управляваните от него Фондове за допълнително пенсионно осигуряване. Правилата регламентират реда и начина за последваща оценка, източниците и системите за събиране на информация за справедливата стойност на финансовите инструменти.

При невъзможност за определяне на справедливата стойност чрез използване на цени на активен пазар, са прилагани следните методи с цел надеждно определяне на справедливата стойност на финансовия инструмент:

- Метод на линейната интерполация
- Метод на дисконтираните парични потоци
- Метод на съотношението цена-печалба на дружества аналози
- Метод на Блек-Шоулс за оценка на опции
- Други методи, определени в Правилата за оценка на активите и пасивите

Справедливата стойност на финансовите активи изчислена по посочените методи по-горе е оповестена в ниво 2 на таблицата в пояснителна бележка 11.

Финансови пасиви

При първоначалното им признаване, финансовите пасиви се оценяват по справедлива стойност, като за тези, които не са класифицирани като „отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата" справедливата стойност е намалена с пряко свързаните разходи по сделката.

След първоначалното им признаване, Фондът оценява финансовите си пасиви, които не са класифицирани като „отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата" по амортизирана стойност, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите от лихвените заеми и привлечени средства се признават в Отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица, когато пасивът се отписва, както и чрез процеса на амортизация.

2.3. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Отписване на финансови активи и пасиви

Финансови активи
Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са запазени, но е поето договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне; или
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени, при което (а) Фондът е прехвърлил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив; или (б) Фондът нито е прехвърлил, нито е запазил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазил контрола върху него.

Когато Фондът е прехвърлил договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив и нито е прехвърлил, нито е запазил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазил контрола върху него, той продължава да признава прехвърления финансовия актив до степента на продължаващото си участие в него. Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаграждението, което може да се наложи да бъде възстановено от Фонда.

Когато продължаващото участие е под формата на издадена и/или закупена опция за прехвърляния актив (в т. ч. опция, уреждана в парични средства или други подобни), степента на продължаващото участие на Фонда е равна на стойността на прехвърления актив, за която Фондът може да го изкупи обратно. В случаите, обаче, на издадена пут опция (в т. ч. опция, уреждана в парични средства или други подобни) за актив, който се оценява по справедлива стойност, степента на продължаващото участие на Фонда е ограничена до по-ниската между справедливата стойност на прехвърления актив и цената на упражняване на опцията.

Финансови пасиви
Финансов пасив се отписва от отчета за нетни активи, на разположение на осигурени лица, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл.

Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив се признава в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Деривативни финансови инструменти

Фондът използва деривативни финансови инструменти като валутни форуърди за хеджиране на рисковете, свързани с промените във валутните курсове. Тези деривативни финансови инструменти се признават първоначално по справедлива стойност на датата, на която е сключен деривативния договор. След първоначалното си признаване, деривативите се оценяват по справедлива стойност. Те се отчитат като активи, когато справедливата стойност е положителна и като пасиви, когато справедливата стойност е отрицателна.

Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица през отчетния период.
Справедливата стойност на валутните форуърдни договори се определя на база на текущите форуърдни валутни курсове за договори с подобна падежна структура.

2.3. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Признаване на приходи

Приходите се признават до степента, в която е вероятно икономически ползи да бъдат получени от Фонда и сумата на прихода може да бъде надеждно оценена. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото възнаграждение.

Приходи от лихви
Приходите от лихви се признават при начисляване на лихвите.

Дивиденти
Приходите от дивиденти се признават, когато се установи правото на Фонда да получи плащането.

Приходи от преоценка на инвестиции
Разликите от промените в оценката на финансови инструменти спрямо справедливата им стойност, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена на финансовите инструменти при сделки с тях, се признават като увеличение или намаление в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Такси и удръжки

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на Фонда, Пенсионноосигурителното дружество събира такси и удръжки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Универсалния пенсионен фонд, посочени по-долу. Таксите се удържат при превеждане на средствата на осигурените лица и се отчитат като задължение към управляващото пенсионноосигурително дружество.

- Удръжка от 5% върху всяка осигурителна вноска;
- Инвестиционна такса в размер 1% годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който те са били управлявани;
- Такса в размер на 20 лв. при всяко прехвърляне на натрупаните средства от индивидуалната партида в друг универсален пенсионен фонд. Съгласно промяна в Наредба 3 от 24.09.2003 г. в сила от 01.01.2012 г. такса за прехвърляне на натрупаните средства от индивидуалната партида в други пенсионни фондове се заплаща от лицата по сметка на Пенсиионноосигурителното дружество.

Пенсионни резерви

Съгласно изискванията на Кодекса, пенсионни резерви се формират от ПОД с цел да се обезпечава изплащането на пожизнени пенсии на лицата, преживели по-дълго от предварителните актюерски разчети в УПФ и ДПФ. Пенсионният резерв за тези Фондове се формира от:

- собствените средства на управляващото пенсионноосигурително дружество.
- средства на починали осигурени лица или пенсионери в УПФ и ДПФ, които нямат наследници.

Към 31 декември 2013 г., Фондът е прехвърлил средства към управляващото пенсионноосигурително дружество, което е формирало пенсионен резерв за УПФ от 12 хил. лв. (31 декември 2012 г.: 12).

Резерв за гарантиране на минимална доходност

Когато постигнатата доходност от фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване е с над 40 на сто по-висока от средната постигната доходност за съответния фонд или превишава с 3 процентни пункта средната - което от двете числа е по-голямо, средствата от доходността над този процент се заделят за резерв от съответния фонд. Стойността на резерва не може да надвишава 1% от активите на фонда.

2.3. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Резерв за гарантиране на минимална доходност (продължение)

Ако постигнатата доходност на универсалния и професионалния пенсионен фонд е под гарантирания минимум, разликата се покрива от резерва във фонда. Когато средствата от резерва във фонда не са достатъчни, недостигът се покрива със средствата от резерва за гарантиране на минимална доходност, създаден в управляващото пенсионноосигурително дружество.

2.4 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения

Възприетите счетоводни политики са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период, с изключение на следните нови и изменени МСФО и Разяснения на Комитета за разяснения по Международните стандарти за финансово отчитане („КРМСФО"), възприети от Фонда към 1 януари 2013 г.:

- МСС 1 *Представяне на финансови отчети (Изменение) – Представяне на компонентите на другия всеобхватен доход*
- МСС 19 *Доходи на наети лица (Изменен)*
- МСФО 1 *Правителствени заеми – Изменение в МСФО 1*
- МСФО 7 *Финансови инструменти: Оповестявания (Изменение) – Нетиране на финансови активи и финансови пасиви*
- МСФО 13 *Оценяване на справедлива стойност*
- КРМСФО 20 *Разходи за разкривка във фазата на експлоатация на повърхността на рудник*
- Подобрения в МСФО – Цикъл 2009 – 2011 година

Ако възприемането на стандарт или разяснение е оказало ефект върху финансовия отчет на Фонда, този ефект е описан по-долу:

МСС 1 ***Уточняване на изискването за представяне на сравнителна информация (Изменение като част от проекта за подобрения в МСФО – цикъл 2009 – 2011 година)***
Изменението разяснява разликата между доброволно и задължително представяне на сравнителна информация. В случаите, когато отчитащото предприятие реши да представи доброволно един или повече сравнителни периода в допълнение на минимално изисквания такъв, то следва да представи и съответната сравнителна информация за доброволно представените допълнителни сравнителни периоди в пояснителните бележки към финансовия отчет. Когато отчитащото предприятие представи втори сравнителен отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния представен период, в резултат на ретроспективни преизчисления или рекласификации, то не трябва да добавя и съответстващата сравнителна информация към началото на най-ранния представен период в пояснителните бележки. Изменението в МСС 1 не засяга финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда, нито представянето в настоящия финансов отчет.

МСФО 1 ***Възприемане на Международните стандарти за финансово отчитане за първи път (Изменение)***
Изменението въвежда ново освобождаване, свързано с използването на „намерена/приета цена" от предприятията, които оперират в хиперинфлационни икономики. Когато датата на възприемане на МСФО за първи път е на или след датата на „нормализация от хиперинфлация" на функционалната валута, предприятието може да избере да оцени всички свои активи и пасиви, съществуващи преди датата на „нормализация" по справедлива стойност към датата на преминаване към МСФО. Също така се премахват предишните фиксирани дати за отписване, както и за печалба или загуба от сделки, възникващи в ден първи, като тези дати се заменят с датата на преминаване към МСФО. Тъй като Фондът вече е възприел МСФО, това изменение няма ефект върху настоящия финансов отчет.

2.4 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

МСС 19 *Доходи на наети лица (Изменен)*
Основните промени в МСС 19 (Изменен), могат да се обобщят както следва:

- Актюерските печалби и загуби, се признават незабавно в отчета за финансовото състояние срещу дебит или кредит на Неразпределената печалба, представляващ отделен компонент на собствения капитал чрез другия всеобхватен доход, в периода на тяхното възникване.
- Разходите за минал стаж се признават в печалбата или загубата на по-ранна от (а) датата на допълнение или съкращение в плана и (б) датата на признаване на разходи за преструктуриране, съпътстващи измененията в плана. В резултат на това, разходите за минал стаж, за които лицата все още не са получили право на парично плащане, вече не могат да се признават разсрочено до момента на получаване на такова право.
- Годишните компенсируеми отпуски, не уредени изцяло в рамките на 12 месеца след края на отчетния период се класифицират като други дългосрочни доходи и се оценяват по настоящата стойност на очакваните разходи за тяхното уреждане.

МСС 19 (Изменен) въвежда по-разширени оповестявания.

Преходните разпоредби на МСС 19 (Изм.) изискват промените да бъдат приложени ретроспективно, т.е. да бъдат направени преизчисления на сравнителната информация за и към началото на най-ранния представен период (за 2012 г. и към 1 януари 2012 г.). Възприемането на изменението не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

МСФО 13 *Оценяване на справедлива стойност*

МСФО 13 се установява като единствен източник на изисквания и насоки по отношение на оценяването по справедлива стойност. Стандартът не променя кога следва да се използва справедливата стойност за целите на оценяването или оповестяването на актив или пасив, а въвежда единна рамка за това как да се определи справедливата стойност по МСФО. МСФО 13 дефинира справедливата стойност като екзит цена и въвежда допълнителни оповестявания. Фондът е преразгледал политиките си по отношение на оценяването по справедлива стойност с оглед насоките на МСФО 13 и е направена преценка, че той няма съществен ефект върху неговите оценките по справедлива стойност. Там, където по отношение на актив или пасив, се изискват допълнителни оповестявания съгласно МСФО 13, те са добавени в съответната пояснителна бележки за актива или пасива. Йерархията на справедливата стойност е оповестена в Бележка 11.

Други нови и изменени стандарти и разяснения

Посочените по-долу изменения в стандартите не оказват влияние върху финансовото състояние и/или резултати от дейността на Фонда:

- МСФО 1 *Правителствени заеми – Изменение в МСФО 1*
- МСФО 7 *Финансови инструменти: Оповестявания (Изменение) – Нетиране на финансови активи и финансови пасиви*
- КРМСФО 20 *Разходи за разкривка във фазата на експлоатация на повърхността на рудник*
- Подобрения в МСФО – Цикъл 2009 – 2011 година (без МСС 1 *Уточняване на изискването за представяне на сравнителна информация (Изменение)*, описан отделно по-горе)

2.5 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Фонда към датата на издаване на настоящия финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Фондът възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

2.5 Публикувани стандарти, които все още не са в сила (продължение)

МСС 19 ***Пенсионни планове с дефинирани доходи: Вноски от наетите лица – Изменение***
Ограниченото по обхват изменение на МСС 19 касае вноските от наети или трети лица в пенсионни планове с дефинирани доходи. Целта му е да опрости осчетоводяването на вноските, които не зависят от прослужения стаж, като например, вноски от наети лица, които се изчисляват като фиксиран процент от работната заплата. Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. То все още не е прието от ЕС и не се очаква да има ефект върху бъдещите финансови отчети на Фонда.

МСС 27 ***Индивидуални финансови отчети (Преработен)***
Преработеният стандарт, така както е приет за прилагане в ЕС, влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. Вследствие на въвеждането на новите МСФО 10 и МСФО 12, насоките в МСС 27 се ограничава до счетоводно отчитане на дъщерни дружества, съвместно контролирани предприятия и асоциирани предприятия в индивидуалните финансови отчети. Фондът не очаква ефектите от този стандарт да имат ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността, представени във финансовия отчет.

МСС 28 ***Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия (Преработен)***
Преработеният стандарт, така както е приет за прилагане в ЕС, влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. С въвеждането на новите МСФО 11 и МСФО 12, МСС 28 беше преименуван на МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия. Стандартът описва приложението на метода на собствения капитал по отношение на инвестициите в съвместни предприятия в допълнение на това за асоциираните предприятия. Тъй като Фондът не отчита инвестиции в съвместни предприятия и/или асоциирани предприятия, преработеният стандарт няма да намери отражение върху неговото финансово състояние и резултати от дейността.

МСС 32 ***Финансови инструменти (Изменение): Представяне*** **– Нетно представяне на финансови активи и финансови пасиви**
Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. То уточнява значението на „понастоящем има законово упражняемо право да нетира", както и прилагането на критериите на МСС 32 за нетно представяне по отношение на системи за сетълмънт. Фондът е в процес на оценка на ефектите от изменението върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСС 36 ***Оповестяване на възстановима стойност на нефинансови активи - Изменение***
Изменението премахва някои неумишлени последствия от въвеждането на МСФО 13 по отношение на изискванията за оповестяване на МСС 36. Последните са допълнени с оповестяване на възстановимата стойност на активи или ОГПП, за които е била призната или възстановена загуба от обезценка през текущия отчетен период. Изменението влиза в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. То не се очаква да доведе до допълнителни оповестявания за Фонда.

МСС 39 ***Новиране на деривативи и продължаване на отчитането на хеджиране - Изменения***
Измененията предоставят освобождаване от прекратяване на отчитането на хеджиране в случай, че новирането на дериватив, който е определен като хеджиращ инструмент, отговаря на определени условия. Измененията влизат в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. Те не се очаква да са приложими за Фонда.

2.5 Публикувани стандарти, които все още не са в сила (продължение)

МСФО 9 ***Финансови инструменти: Класификация и оценяване***
Новият стандарт влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2015 г. МСФО 9, както е публикуван, отразява първата фаза от работата на БМСС за подмяна на МСС 39 и е приложим за класификацията и оценяването на финансови активи, както са дефинирани в МСС 39. Фаза I на МСФО 9 ще има съществен ефект върху (i) класификацията и оценяването на финансови активи и (ii) промяна в отчитането за тези предприятия, които прилагат опцията за справедлива стойност при оценката на финансови пасиви. В следващите фази, БМСС ще разгледа счетоводното отчитане на хеджирането и обезценката на финансови активи. Фондът е в процес на оценка на ефектите от този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността. Стандартът все още не е приет от ЕС.

МСФО 10 ***Консолидирани финансови отчети***
Новият стандарт, така както е приет за прилагане в ЕС, влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. МСФО 10 заменя частта от МСС 27 *Консолидирани и индивидуални финансови отчети,* която дава насоки за изготвянето и представянето на консолидирани финансови отчети. Той включва и въпросите, разгледани в ПКР-12 *Консолидация - предприятия със специално предназначение*. МСФО 10 въвежда единен модел на контрола, който е приложим за всички предприятия, включително тези със специално предназначение. За разлика от МСС 27, МСФО 10 изисква ръководството да упражни значителна преценка при определянето на това кои предприятия са контролирани и следователно, е необходимо да бъдат консолидирани от компанията-майка. Тъй като Фондът не отчита инвестиции в дъщерни дружества и не изготвя консолидиран финансов отчет, новият стандарт няма да намери отражение върху неговото финансово отчитане.

МСФО 11 ***Съвместни споразумения***
Новият стандарт, така както е приет за прилагане в ЕС, влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. МСФО 11 заменя МСС 31 *Дялове в съвместни предприятия* и ПКР-13 *Съвместно контролирани предприятия – непарични вноски от участниците*. МСФО 11 променя отчитането на съвместните споразумения като вместо трите класификационни категории съгласно МСС 31, въвежда две – съвместна дейност и съвместно предприятие. Съвместните предприятия се изисква да бъдат отчитани по метода на собствения капитал. Премахната е опцията по МСС 31, позволяваща съвместните предприятия (така както са дефинирани в МСФО 11) да бъдат отчитани по метода на пропорционална консолидация. Тъй като Фондът не отчита съвместни споразумения, новият стандарт няма да намери отражение върху неговото финансово състояние и резултати от дейността.

МСФО 12 ***Оповестяване на участия в други предприятия***
Новият стандарт, така както е приет за прилагане в ЕС, влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. МСФО 12 включва всички оповестявания, които по-рано бяха обхванати от МСС 27 и които бяха свързани с консолидираните финансови отчети, както и всички оповестявания, които преди бяха обхванати от МСС 31 *Дялове в съвместни предприятия* и МСС 28 *Инвестиции в асоциирани предприятия*. Тези оповестявания са свързани с участието на предприятието в дъщерни дружества, съвместни споразумения, асоциирани предприятия и структурирани предприятия. Изискват се и редица нови и по-детайлни качествени и количествени оповестявания. Тъй като Фондът не отчита участия в други предприятия, новият стандарт няма да намери отражение върху неговите бъдещи финансови отчети.

Инвестиционни предприятия (Изменения в МСФО 10, МСФО 12 и МСС 27)
Тези изменения са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. Те освобождават от изискването за изготвяне на консолидиран финансов отчет инвестиционните предприятия, които отговарят на дефиницията на МСФО 10. Тези предприятия ще трябва да отчитат инвестициите в контролираните от тях дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата за периода. Тези измененията не са приложими за Фонда.

2.5 Публикувани стандарти, които все още не са в сила (продължение)

КРМСФО 21 Налози
КРМСФО 21 разяснява, че отчитащо се предприятие следва да признае задължение за налог, когато бъде изпълнено условието или действието, пораждащо плащането на налога съгласно приложимото законодателство. Така например, ако задължението за плащане на налог се поражда при достигането на определен стойностен праг, то Разяснението уточнява, че докато не бъде достигнат минималния праг, не следва да бъде признато задължение за налог. КРМСФО 21 е в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. Разяснението все още не е прието от ЕС. Фондът не очаква то да окаже съществен ефект върху бъдещите му финансови отчети.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2010-2012 година
В цикъла 2010-2012 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи седем стандарта, които ще влязат в сила за финансовата 2015 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 2 Доходи на базата на акции – променени са дефинициите на 'условия, даващи право на упражняване' и 'пазарни условия'. Добавени са дефиниции за 'условие за изпълнение на определени показатели' и 'условие за прослужване на определен период';
- МСФО 3 Бизнес комбинации – дават се разяснения относно отчитането на условно възнаграждение във връзка с бизнес комбинация;
- МСФО 8 Оперативни сегменти – изискват се допълнителни оповестявания на преценките на ръководството, направени по отношение на групирането на оперативни сегменти и се дават уточнения за равнението на общата сума на сегментните активи с общо активите на отчитащото се предприятие;
- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност – уточнява се взаимодействието с МСФО 9 по отношение на краткосрочните вземания и задължения;
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – изменението изисква при преоценка на дълготраен материален актив, неговата отчетна стойност да бъде коригирана по подходящ начин съобразно преоценената балансова стойност, докато натрупаната амортизация да бъде изчислена като разликова величина между отчетната стойност и балансовата стойност на актива, след приспадане на натрупаните загуби от обезценка;
- МСС 24 Оповестяване на свързани лица – разяснява се, че управляващо дружество, което предоставя ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие, се счита за свързано лице. Съответно, е необходимо да се оповести възнаграждението/непогасеното задължение за извършване на управленски услуги;
- МСС 38 Нематериални активи – същите изменения както в МСС 16 по-горе.

Фондът е в процес на оценка на ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети. Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2010-2012 година все още не са одобрени от ЕС.

2.5 Публикувани стандарти, които все още не са в сила (продължение)

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2011-2013 година
В цикъла 2011-2013 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи четири стандарта, които ще влязат в сила за финансовата 2015 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 1 Възприемане на МСФО за първи път – уточнява се по-ранното прилагане на нов МСФО, който все още не е влезнал в сила;
- МСФО 3 Бизнес комбинации – уточняват се изключенията от обхвата на стандарта, които касаят отчитането на формиране на съвместно споразумение във финансовия отчет на самата съвместна дейност;
- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност – дават се разяснения по отношение на изключението за „портфолио база" (т.е. за оценяване на справедливата стойност на група финансови активи и финансови пасиви на нетна база);
- МСС 40 Инвестиционни имоти – разяснява се връзката и взаимодействието между МСФО 3 и МСС 40.

Фондът е в процес на оценка на ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети. Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2011-2013 година все още не са одобрени от ЕС.

3. Нетни приходи / (разходи) от оценка на финансови активи

Фондът е отчел печалба от инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата от 20,056 хил. лв. през 2013 г. и съответно през 2012 г. печалба от инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата от 24,037 хил. лв. Разпределението на нетните приходи/ (разходи) от оценка по видове финансови активи е показано в таблица по – долу:

	2013 г. *хил. лв.*	*2012 г.* *хил. лв*
Акции и Дялове	19,960	8,438
ДЦК	(346)	(229)
Ипотечни облигации	(42)	(97)
Корпоративни облигации	(144)	208
Чуждестранни ДЦК	(190)	5,970
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	818	9,747
	20,056	**24,037**

3.1. Приходи от лихви

Реализираните приходи за годината съдържат 2,231 хил.лв. приходи от лихви по предоставени депозити и разплащателни сметки (2012 г.: 2,334 хил. лв.) и 8,334 хил.лв. приходи от лихви по инвестиции (2012 г.: 6,748 хил. лв.). Разпределението на приходите от лихви по видове финансови активи е показано в таблица по – долу:

	2013 г. *хил. лв.*	*2012 г.* *хил. лв*
Банкови сметки	206	138
Депозити	2,025	2,196
ДЦК	426	1,071
Ипотечни облигации	121	121
Корпоративни облигации	515	328
Чуждестранни ДЦК	5,184	2,648
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	2,088	2,580
	10,565	**9,082**

4. Оповестяване на свързани лица

Свързано лице на Фонда е Ай Ен Джи Пенсионноосигурително дружество ЕАД, в качеството му на управляващо дружество.

Крайна компания- майка
Крайната компания-майка на Фонда е ING Group N.V.

Предприятия с контролно участие в Ай Ен Джи Пенсионноосигурително Дружество ЕАД
100% от акциите на Ай Ен Джи Пенсионноосигурително Дружество ЕАД се притежават от ING Continental Europe Holdings B.V., Холандия, Амстердам.

Други свързани лица
Ай Ен Джи Професионален Пенсионен Фонд и Ай Ен Джи Доброволен Пенсионен Фонд като фондове, управлявани от Ай Ен Джи Пенсионноосигурително Дружество ЕАД. Застрахователно-акционерно дружество Ай Ен Джи – клон София, ИНГ Банк – клон София, и всички компании от групата на Ай Ен Джи са свързани лица, защото са под общ контрол на ING Group N.V.

4. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Условия на сделките със свързани лица

Продажбите на и покупките от свързани лица се осъществяват по договорени цени. Неиздължените салда в края на годината са необезпечени, безлихвени и уреждането се извършва в парични средства. Няма гаранции, предоставени или получени за вземания от или задължения към свързани лица.

Задълженията и вземанията от свързани лица са безлихвени и необезпечени. Фондът няма получени/издадени гаранции за задължения на свързани лица.

4.1. Удръжки и такси от осигурителни вноски за управляващото дружество

	2013 г.	*2012 г.*
	хил. лв.	*хил. лв.*
Удръжки от осигурителни вноски	(3,814)	*(3,353)*
Инвестиционна такса	(4,945)	(3,957)
Такса при прехвърляне на осигурени лица в друг фонд	-	(85)
	(8,759)	**(7,395)**

4.2. Задължения към управляващото дружество

Фондът заплаща такса за управление и инвестиционна такса на управляващото дружество. Към 31 декември 2013 г.и към 31 декември 2012 г., задълженията на Фонда са както следва:

	2013 г.	*2012 г.*
	хил. лв.	*хил. лв.*
Задължение за удръжки от осигурителни вноски	331	125
Задължение за удържана инвестиционна такса върху активите на Фонда	489	372
	820	**497**

Задълженията се уреждат в рамките на 30 дни, като са безлихвени и необезпечени. Няма получени гаранции за задълженията към свързаните лица.

5. Парични средства и парични еквиваленти

	2013 г.	*2012 г.*
	хил. лв.	*хил. лв.*
Парични средства по разплащателни сметки	13,948	6,080
Краткосрочни депозити до 1 месец, евро	2,741	-
Общо парични средства и парични еквиваленти	**16,689**	**6,080**

През 2013 г., са реализирани приходи от разплащателни сметки в размер на 207 хил. лв.
(2012 г.: 39 хил. лв.). Няма блокирани суми и други ограничения за ползване на паричните средства на Фонда.

Към 31.12.2013 г. Ай Ен Джи УПФ има банкови депозити в евро с договорен оригинален срок до 1 месец в размер на 2,741 хил. лв. Банковите депозити са с договорена лихва 1,5%.

Няма ограничение за изтегляне на сумите по банковите депозити по всяко време преди крайния им договорен срок.

6. Вземания по депозити

Към 31 декември 2013 г., Фондът има срочни депозити, с оригинален матуритет над 3 месеца и 1 година в размер на 60,688 хил. лв. (2012 г: 57,784 хил. лв.). Няма блокирани суми и други ограничения за ползване на паричните средства на Фонда.

Банковите депозити в лева са с договорена лихва между 2.15% и 2.60%.

Няма ограничение за изтегляне на сумите по банковите депозити по всяко време преди крайния им договорен срок.

7. Инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

	2013 г.	*2012 г.*
	хил. лв.	*хил. лв.*
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	17,548	21,721
Чуждестранни корпоративни и държавни ценни книжа	311,015	228,550
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	144,831	114,679
Ипотечни облигации	2,135	2,177
Корпоративни облигации	9,478	9,798
	485,007	**376,925**

7.1. Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България

Ценните книжа издадени или гарантирани от Република България към 31 декември 2013 г. имат следната структура по остатъчен матуритет и по вид валута:

	2013 г.	*2012 г.*
	хил. лв.	*хил. лв.*
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа до 1 година	-	13,937
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	17,548	7,784
	17,548	**21,721**

Доходността до падежа на ценните книжа, издадени или гарантирани от Република България през 2013 г. варира, както следва:

	Срочност (остатъчен матуритет)	Средна доходност до падежа
Деноминирани в евро	до 1 година	-
Деноминирани в евро	над 1 година	4%-4.25%

Купонните плащания са шестмесечни и годишни, с фиксирани лихвени проценти.

7. Инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (продължение)

7.1. Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България (продължение)

Доходността до падежа на ценните книжа, издадени или гарантирани от Република България през 2012 г. варира, както следва:

	Срочност (остатъчен матуритет)	Средна доходност до падежа
Деноминирани в евро	до 1 година	5.96%
Деноминирани в евро	над 1 година	1.87%-2.18%

Купонните плащания са шестмесечни и годишни, с фиксирани лихвени проценти.

7.2. Чуждестранни корпоративни и държавни ценни книжа

Чуждестранните ценни книжа, включващи корпоративни и държавни, имат следната структура по остатъчен матуритет и по вид валута:

	2013 г. *хил. лв.*	*2012 г.* *хил. лв.*
Деноминирани в български лева с остатъчен срок до падежа до 1 година	4,273	-
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа до 1 година	24,774	55,763
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	250,509	172,200
Деноминирани в щатски долари с остатъчен срок до падежа над 1 година	31,459	587
	311,015	**228,550**

Доходността до падежа на притежаваните чуждестранни ценни книжа варира, както следва:

	Срочност (остатъчен матуритет)	Средна доходност до падежа
Деноминирани в щатски долари	над 1 година	0.25%-7.25%
Деноминирани в евро	над 1 година	0.00%-8.875%
Деноминирани в евро	до 1 година	4.25%-9.375%
Деноминирани в лева	до 1 година	5%

Ценни книжа, деноминирани в евро с балансова стойност 68,225 хил. лв. към 31 декември 2013 г., са с плаващ лихвен процент (2012 г.: 51,868 хил. лв.). Ценни книжа, деноминирани в евро с балансова стойност 24,327 хил. лв., са сконтови (2012 г.: 32,222 хил. лв.). Останалите ценни книжа са с фиксирани лихвени проценти.

Купонните плащания са три, шестмесечни и годишни.

7. Инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (продължение)

7.2. Чуждестранни корпоративни и държавни ценни книжа (продължение)

Концентрацията на чуждестранните държавни ценни книжа и техния матуритет през 2013 г. и 2012 г. е, както следва:

Държава	Падеж	*2013 хил. лв.*	*2012 хил. лв.*
Германия	2013	-	16,625
	2016	23,464	24,505
	2023	7,917	-
Литва	2014	4,586	2,549
	2015	6,173	-
	2016	12,071	4,321
Полша	2013	-	2,550
	2016	8,139	8,291
	2017	2,628	7,109
	2023	-	2,568
Румъния	2015	3,696	-
	2018	4,603	2,743
	2020	7,633	-
Словения	2014	6,414	-
Турция	2016	-	6,733
	2017	3,073	3,201
Унгария	2014	2,078	-
	2016	8;622	4,853
	2018	5,348	-
Франция	2018	22,492	-
	2022	12,438	-
Ирландия	2013	-	2,760
Латвия	2014	2,459	7,809
	2016	-	4,024
	2018	-	1,903
	2020	-	587
Хърватска	2015	15,035	11,501
Чехия	2018	-	2,546
	2021	5,708	-
	2022	-	1,822
Словакия	2021	-	2,179
Южна Африка	2016	1,869	1,911
Индонезия	2015	6,825	-
САЩ	2015	5,680	-
САЩ	2041	2,259	-
Русия	2015	1,621	-
	2019	4,665	-
	2020	4,885	-
Холандия	2016	26,248	-
		218,629	**123,090**

7. Инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (продължение)

7.2. Чуждестранни корпоративни и държавни ценни книжа (продължение)

Фондът не притежава инвестиция в чуждестранни държавни ценни книжа, чиято пазарна стойност е над 5% от нетните активи на разположение на осигурените лица.

През 2012 г. фондът притежава инвестиция в чуждестранни държавни ценни книжа деноминирани в евро с остатъчен срок до падеж над 1 година, чиято пазарна стойност е над 5% от нетните активи на разположение на осигурените лица. Инвестицията е на стойност 24,505 хил. лв. с лихвен процент 3.50% и падеж 04 януари 2016 г.

7.3. Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми

	2013 г.	*2012 г.*
	хил. лв.	*хил. лв.*
Акции	67,799	57,619
Дялове	77,032	57,060
	144,831	**114,679**

Фондът притежава акции в български предприятия, търгувани на Българска Фондова Борса на стойност 44,855 хил. лв. и акции и дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми, търгувани на чуждестранни борси, на стойност 99,976 хил. лв.

7.4. Ипотечни облигации

Ипотечните облигации имат следната структура по остатъчен матуритет и по вид валута към 31 декември 2013 г.:

	2013 г.	*2012 г.*
	хил. лв.	*хил. лв.*
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	2,135	2,177
	2,135	**2,177**

Притежаваните Ипотечни облигации към 31 декември 2013 г. имат фиксиран лихвен процент 5.75%. Купонните плащания са шестмесечни.

7.5. Български корпоративни облигации

Българските корпоративните облигации имат следната структура по оригинален остатъчен матуритет и по вид валута:

	2013 г.	*2012 г.*
	хил. лв.	*хил. лв.*
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	9,478	9,798
	9,478	**9,798**

Доходността до падежа на притежаваните корпоративни облигации е от 4.8% и 6.5%, купонните плащания са тримесечни и шестмесечни. Корпоративните облигации на стойност 9,210 хил.лв. са с плаващ купон, а останалите са с фиксиран.

8. Деривативни финансови инструменти

Към 31 декември 2013 г., Фондът има деривативни финансови инструменти, класифицирани като активи за отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата с балансова стойност 730 хил. лв. (2012 г.: класифицирани като активи 430 хил. лв.).

Към 31 декември 2013 г. и съответно към 31 декември 2012 г., Фондът има отворени сделки с валутни деривативни финансови инструменти за покупка на щатски долари с цел намаляване на валутния риск от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните финансови активи, деноминирани в чуждестранна валута, които не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени като деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Сделките са краткосрочни, със срок до падежа по-малък от една година.

Параметрите на сделките са следните:

Към 31 декември 2013 г.	**Валута**	**Падеж**	**Номинална стойност в оригинална валута**
Валутен форуърд	Щатски долар	06 януари 2014 г.	36,450,000

Към 31 декември 2012 г.	**Валута**	**Падеж**	**Номинална стойност в оригинална валута**
Валутен форуърд	Щатски долар	14 януари 2013 г.	19,990,000

Реализираните печалби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включени в нетните приходи / (разходи) от оценка на финансови активи, през 2013 г. са 2,544 хил. лв. (през 2012 г. са реализирани печалби на стойност 913 хил. лв.).

9. Данъчно облагане

Универсалният пенсионен фонд няма данъчни задължения. Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партиди на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за облагане на доходите на физически лица. Услугите по допълнителното задължително пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

Личните осигурителни вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване се приспадат от дохода им преди данъчно преобразуване. Вноските на работодателите за допълнително задължително пенсионно осигуряване се признават за разход за дейността по Закона за корпоративното подоходно облагане.

10. Управление на финансовите рискове

Фондът осъществява инвестиционната си политика при спазване на високи професионални стандарти за управление на портфейли. Управлението на финансовите ресурси се осъществява на базата на периодично утвърждавана инвестиционна политика от Съвета на директорите на ПОД и одобрявана от Регионалния комитет по управление на активите в Амстердам.

10. Управление на финансовите рискове (продължение)

Основната цел на инвестиционната политика на Фонда е свързана с реализиране на доходност от управлението на средствата на осигурените лица над средната на пазара и поддържане на висока степен на диверсификация с оглед минимизиране на риска.

Основните финансови активи на Фонда включват парични средства, акции и чуждестранни ценни книжа и облигации.

Фондът сключва и деривативни сделки, включващи основно форуърдни договори за чуждестранна валута. Целта е да се управлява риска от чуждестранните валути, който възниква във връзка с дейността на Фонда.

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Фонда, включват лихвен, ликвиден, валутен, кредитен и ценови риск. Съветът на директорите преразглежда и определя политиката за управление за всеки от тези рискове, които са обобщени по-долу.

Кредитен риск

При управлението на кредитния риск, Фондът работи само с авторитетни, кредитоспособни контрагенти. Фондът осъществява управлението на кредитния си риск като инвестира във финансови инструменти с висок кредитен рейтинг.

За смекчаване на експозицията на Фонда на кредитен риск са въведени следните политики и процедури:

- Политика на Фонда за измерване на кредитния риск – чрез т. нар. рискова премия, представляваща спреда между корпоративната крива на доходност и приложимата бенчмарк – крива, формирана от съответните за пазара на емитента правителствени акции в обръщение.
- Анализ както на кредитното качество (рейтинг) на емитента на ценната книга, така и на контрагентите, с които Фонда извършва инвестиционните си операции.
- Спазване на утвърдената от ING Group N.V. процедура за оценка на кредитния риск на емитенти и контрагенти.

Няма значителна концентрация на кредитен риск във Фонда. Фондът няма обезценени или просрочени, но необезценени активи към 31 декември 2013 г. и 2012 г.

Таблицата по-долу представя информация относно експозицията на Фонда на кредитен риск чрез класифициране на активите спрямо кредитния рейтинг на контрагентите според кредитните агенции на Fitch, Moody's Investors Service и Standard & Poor's (S&P).

Вземанията от ПОД не са включени в приложената таблица, тъй като се счита, че те не носят кредитен риск.

10. Управление на финансовите рискове (продължение)

Кредитен риск (продължение)

31 декември 2013 г.	**Standard & Poor's**		**Fitch**	**Moody's**		**Неопределен клас**	**Общо**
	AAA до A-	**BBB+ до B-**	**BBB+ до B-**	**Aa3 до A3**	**Baa2 до Ba1**		
	хил.лв.	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*
Финансови инструменти							
Парични средства и парични еквиваленти	-	16,689	-	-	-	-	**16,689**
Вземания по депозити	-	24,663	25,208	-	10,817	-	**60,688**
Инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	74,008	203,141	31,612	5,610	4,272	166,364	**485,007**
Деривативни финансови инструменти	-	-	730	-	-	-	**730**
Общо	**74,008**	**244,493**	**57,550**	**5,610**	**15,089**	**166,364**	**563,114**

31 декември 2012 г.	**Standard & Poor's**		**Fitch**	**Moody's**	**Неопределен клас**	**Общо**
	AAA до A-	**BBB+ до B-**	**BBB+ до B-**	**Baa2 до Ba1**		
	хил.лв.	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*
Финансови инструменти						
Парични средства и парични еквиваленти	-	6,080	-	-	-	**6,080**
Вземания по депозити	-	19,609	17,474	20,701	-	**57,784**
Инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	95,235	136,843	17,439	9,039	118,369	**376,925**
Общо	**95,235**	**162,532**	**34,913**	**29,740**	**118,369**	**440,789**

10. Управление на финансовите рискове (продължение)

Валутен риск

През 2013 г., средствата на Фонда са инвестирани в активи, деноминирани в български лева, евро и щатски долари. Валутният риск, свързан с движението на валутния курс се покрива чрез сключване на срочни сделки във валута. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от евровите експозиции на Фонда е незначителен. Инвестиционният риск, свързан с управлението на активите, деноминирани в евро на Фонда е значително намален.

Наличието в портфейлите на инвестиции, деноминирани в щатски долари, наложи сключването на сделки, хеджиращи валутния риск, с цел съхраняване стойността на направените вложения.

Валутният риск по деноминираните в щатски долари финансови активи се покрива чрез форуърдни продажби, подновявани на месечна база и осигуряващи непрекъснат хедж на портфейлните позиции.

В таблицата по-долу, е представен анализ на чувствителността към възможните промени във валутния курс лев/щ. дол. с ефекта му върху промяната в активите и хеджиращите инструменти, при условие, че всички други променливи са приемат за константни.

	Увеличение/Намаление във валутния курс лев/щ. дол. %	*Ефект върху промените в нетните активи хил. лв.*
2013 г.	+ 7.5	298
	- 7.5	(298)
2012 г.	+ 7.5	1,543
	- 7.5	(1,543)

Лихвен риск

Фондът е изложен на риск от промяна в пазарните лихвени проценти основно по отношение краткосрочните и дългосрочни си финансови активи с променлив (плаващ) лихвен процент. Политиката на Фонда е да управлява разходите за лихви чрез използване на финансови инструменти, както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти. Финансовите инструменти с плаваща лихва са 12.12% от стойността на портфейла към 31 декември 2013 г. (2012: 13.98 %). В таблицата по-долу, е представен анализ на чувствителността към възможните промените в лихвените проценти с ефекта им върху печалбата преди данъци, при условие, че всички други променливи са приемат за константни.

	Увеличение/ Намаление в лихвените проценти	Ефект върху печалбата преди данъци
2013		
В евро	+0.5%	341
В евро	-1%	(682)

10. Управление на финансовите рискове (продължение)

Лихвен риск (продължение)

	Увеличение/ Намаление в лихвените проценти	Ефект върху печалбата преди данъци
2012		
В евро	+0.5%	264
В евро	-1%	(527)

Финансовите инструменти с фиксиран лихвен процент са анализирани в Бележка 11 - Справедливи стойности на финансови инструменти.

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Фонда предполага осигуряване на достатъчно ликвидни средства за покриване на текущите задължения към осигурени лица, пенсионноосигурителното дружество и други текущи плащания. Фондът управлява ликвидните си средства чрез поддържане на парични средства и/или бързо ликвидни дългови ценни книжа. Фондът няма дългосрочни задължения. Тъй като Фондът няма дългосрочни задължения, недисконтираните парични потоци са равни на балансовата стойност на пасивите.

Към 31 декември, падежната структура на финансовите пасиви на Фонда, на база на договорените недисконтирани плащания, е представена по-долу:

Годината, приключваща на 31 декември 2013 г.

	На поискване	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	**Общо**
Задължения към управляващото дружество	-	820				**820**

Годината, приключваща на 31 декември 2012 г.

	На поискване	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	**Общо**
Задължения към управляващото дружество	-	497				**497**

10. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми
В Ай Ен Джи Универсален Пенсионен Фонд, този риск е управляван чрез активна инвестиционна политика и прилагане на ограничения за максимален размер на концентрация на инвестиции в дадена индустрия, географска локация и съотношение директни инвестиции в акции и колективни инвестиционни схеми.

Анализът на чувствителността на цената на притежаваните от фонда дялове на неколективни инвестиционни схеми от промяна в цената на борсовите индекси е, както следва:

2013 г. *Борсови индекси:*	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи хил. лв*
S&P 500 index	10%	2,292
CAC 40 Index	10%	1,013
DAX 30 Index	10%	522
DJ STOXX 600 BANKS Index	10%	223
EURO STOXX 50 Index	10%	1,483
FTSE MIB index	10%	316
Ibovespa Index	10%	164
MSCI CHINA Index	10%	515
MSCI INDIA Index	10%	433
MSCI JAPAN Index	10%	683
MSCI KOREA Index	10%	168
MSCI POLAND Index	10%	201
MSCI Russia Index	10%	249
MSCI Emerging Europe Index	10%	314
S&P 500 index	-5%	(1,146)
CAC 40 Index	-5%	(506)
DAX 30 Index	-5%	(261)
DJ STOXX 600 BANKS Index	-5%	(112)
EURO STOXX 50 Index	-5%	(742)
FTSE MIB index	-5%	(158)
Ibovespa Index	-5%	(82)
MSCI CHINA Index	-5%	(257)
MSCI INDIA Index	-5%	(217)
MSCI JAPAN Index	-5%	(341)
MSCI KOREA Index	-5%	(84)
MSCI POLAND Index	-5%	(101)
MSCI Russia Index	-5%	(124)
MSCI Emerging Europe Index	-5%	(157)

10. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

2012 г. *Борсови индекси:*	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи хил. лв*
S&P 500	10%	4,027
US Technology	10%	937
NSE CNX Nifty Index	10%	124
DJ South Korea Titans 30 Index	10%	160
DAX 30 Index	10%	551
MSCI China Index	10%	180
MSCI Emerging Europe Index	10%	342
MSCI Russia Index	10%	140
S&P 500	-5%	(2,014)
US Technology	-5%	(468)
NSE CNX Nifty Index	-5%	(62)
DJ South Korea Titans 30 Index	-5%	(80)
DAX 30 Index	-5%	(275)
MSCI China Index	-5%	(90)
MSCI Emerging Europe Index	-5%	(171)
MSCI Russia Index	-5%	(70)

Анализът на чувствителността на цената на притежаваните от фонда акции, издадени в Република България е, както следва:

2013	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи хил. лв.*
Акции, издадени в Република България	+10%	4,485
	-5%	(2,243)

2012	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи хил. лв.*
Акции, издадени в Република България	+10%	3,792
	-5%	(1,896)

10. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

Анализът по-долу показва концентрацията на риск по индустрии за притежаваните от фонда български акции:

Индустрии:	*2013 г.*	*2012 г.*
Финансов сектор	13.0%	14.6%
Индустриални компании	26.9%	18.9%
Потребителски стоки от първа необходимост	3.6%	2.7%
Потребителски дълготрайни стоки/услуги	0.8%	0.7%
Материали	3.0%	5.2%
Здравеопазване	13.8%	12.3%
Др-ва със специална инвестиционна дейност	31.0%	37.4%
Други	7.9%	8.2%
	100.0%	**100.0%**

Анализът по-долу показва концентрацията на риск по индустрии за придобитите от фонда чуждестранни акции:

Индустрии:	*2013 г.*	*2012 г.*
Финансов сектор	18.0%	16.3%
Индустриални компании	11.2%	9.9%
Енергетика	11.6%	12.0%
Потребителски стоки от първа необходимост	10.4%	10.9%
Потребителски дълготрайни стоки/услуги	14.5%	13.4%
Материали	0.0%	0.0%
Здравеопазване	8.5%	10.5%
Технологии	21.7%	22.5%
Рейтинг-базирани	-	-
Други	4.1%	4.5%
	100.0%	**100.0%**

11. Справедливи стойности на финансовите инструменти

По-долу е изложено сравнение по категории на балансовите и справедливите стойности на всички финансови инструменти на Фонда, които се отчитат във финансовия отчет:

	Балансова стойност		*Справедлива стойност*	
Финансови активи	*2013 г. хил. лв*	*2012 г. хил. лв*	*2013 г. хил. лв*	*2012 г. хил. лв*
Парични средства и парични еквиваленти	16,689	6,080	16,689	6,080
Вземания по депозити	60,688	57,784	60,688	57,784
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	17,548	21,721	17,548	21,721
Чуждестранни ценни книжа	311,015	228,550	311,015	228,550
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	144,831	114,679	144,831	114,679
Ипотечни облигации	2,135	2,177	2,135	2,177
Корпоративни облигации	9,478	9,798	9,478	9,798
Деривати	730	430	730	430
Вземания от ПОД	-	-	-	-
	563,114	**441,219**	**563,114**	**441,219**

	Балансова стойност		*Справедлива стойност*	
Финансови пасиви	*2013 г. хил. лв*	*2012 г. хил. лв*	*2013 г. хил. лв*	*2012 г. хил. лв*
Задължение за удръжки от осигурителни вноски	331	125	331	125
Задължение за удържана инвестиционна такса	489	372	489	372
	820	**497**	**820**	**497**

Активи, за които справедливата стойност е близка до балансовата им стойност

Ръководството на Фонда смята, че справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които не са отчетени по справедлива стойност и са бързо ликвидни или имат срок до падежа до три месеца от датата на отчета за нетни активи на разположение на осигурените лица е близка до тяхната балансова стойност.

Финансови инструменти с фиксирани лихвени равнища

Фондът счита, че оценката на балансовата стойност към 31 декември 2013 г. на финансовите активи и пасиви извършена в съответствие с одобрените правила за оценка на Фонда, които са оповестени в счетоводните политики, не се различават съществено от техните справедливи стойности.

11. Справедливи стойности на финансовите инструменти (продължение)

Определяне йерархия на справедливата стойност

Фондът използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- *Ниво 1*: котирани (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- *Ниво 2*: други техники, за които цялата входяща информация, която има съществен ефект върху отчетената справедлива стойност, подлежи на наблюдение на пазарни данни пряко или косвено;
- *Ниво 3*: техники, които използват входяща информация, която има съществен ефект върху отразената справедлива стойност, които не се базират на подлежащи на наблюдение пазарни данни.

За финансови активи и финансови пасиви, които имат краткосрочни падежи (по-малко от три месеца) се предполага, че балансовите стойности се доближават до справедливите стойности. Това предположение се прилага и за безсрочните депозити и спестовните сметки без посочен падеж. За други инструменти с плаващ лихвен процент се прави и корекция за отразяване на промяната в изискванията кредитен спред от момента на първоначалното признаване на инструмента.

Представената по-долу таблица показва анализ на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност, по ниво на йерархия на справедливата стойност за годината, приключваща на 31 декември 2013 г.:

към 31 декември 2013 г.	Бележки	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	**Обща справедлива стойност**
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата:					
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	7.1	17,548	-	-	17,548
Чуждестранни ценни книжа	7.2	311,015	-	-	311,015
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	7.3	144,831	-	-	144,831
Ипотечни облигации	7.4	2,135	-	-	2,135
Корпоративни облигации	7.5	9,210	268	-	9,478
Деривативни инсрументи	8	-	730	-	730
Общо финансови активи		**484,739**	**998**	**-**	**485,737**

През 2013 г. има трансфер на финансови инструменти от Ниво 2 към Ниво 1 на Корпоративни облигации с балансова стойност към 31.12.2013 г. в размер на 3,246 хил.лв.

Представената по-долу таблица показва анализ на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност, по ниво на йерархия на справедливата стойност за годината, приключваща на 31 декември 2012 г.:

11. Справедливи стойности на финансовите инструменти (продължение)

към 31 декември 2012 г.	Бележки	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	**Обща справедлива стойност**
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата:					
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	7.1	21,721	-	-	**21,721**
Чуждестранни ценни книжа	7.2	228,550	-	-	**228,550**
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	7.3	114,679	-	-	**114,679**
Ипотечни облигации	7.4	2,177	-	-	**2,177**
Корпоративни облигации	7.5	6,108	3,690	-	**9,798**
Деривативни инсрументи	8	-	430	-	**430**
Общо финансови активи		**373,235**	**4,120**	-	**377,355**

През 2012 г. няма трансфери на финансови инструменти между нивата.

12. Матуритетен анализ на активите и пасивите

Матуритетната структура по остатъчен срок на балансова стойност на активите и пасивите към 31 декември 2013 г и 31 декември 2012 г.. е изготвена според очакванията на Ръководството за тяхното изплащане или възстановяване.

31 декември 2013 г.	*Текущи*	*Нетекущи*	*Обща сума*
Парични средства и парични еквиваленти	16,689	-	**16,689**
Вземания по депозити	60,688	-	**60,688**
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	31,307	453,700	**485,007**
Деривати	730	-	**730**
Общо активи	**109,414**	**453,700**	**563,114**
Задължения към ПОД	820	-	**820**
Други задължения	-	-	-
Нетни активи на разположение на осигурени лица	-	562,294	**562,294**
Общо пасиви и активи на разположение на осигурени лица	**820**	**562,294**	**563,114**
Разлика в матуритетната структура	**108,594**	**(108,594)**	**-**

31 декември 2012 г.	*Текущи*	*Нетекущи*	*Обща сума*
Парични средства и парични еквиваленти	6,080	-	**6,080**
Вземания по депозити	57,784	-	**57,784**
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	69,756	307,169	**376,925**
Деривати	430	-	**430**
Общо активи	**134,050**	**307,169**	**441,219**
Задължения към ПОД	497	-	**497**
Други задължения	-	-	-
Нетни активи на разположение на осигурени лица	-	440,722	**440,722**
Общо пасиви и активи на разположение на осигурени лица	**497**	**440,722**	**441,219**
Разлика в матуритетната структура	**133,553**	**(133,553)**	**-**

13. Събития след края на отчетния период

След края на отчетния период не са настъпили събития, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Фонда за годината, приключваща на 31 декември 2013 г.